

(НИН, 04.06.2009)

Министар одбране обавестио је ових дана јавност да власт у Србији има „јасну визију” и да постоји „коначни циљ” који она жели да постигне. (Од низа датих интервјуа прошле недеље, најизричитији је, чини ми се, био у „Политици” - Ако се људи иселе, беспредметна је борба за Косово, 25. мај). Реч је о радикалном преобликовању Србије.

Преобликовање Србије министар је представио као хируршку операцију на којој ради данашња генерација политичара на власти. Себе је представио као хирурга. Оно што га квалификује за хирурга јесте припадност групи особа које су преузеле „свој део одговорности да би на крају та ’операција успела’”. Министар, наравно, не ради на своју руку. „Ниједног момента као министар одбране нисам себи дао за право да спроводим неку своју политику. У задатим оквирима, које су дефинисали парламент и влада, настојим да у координацији са другим државним институцијама на најбољи начин промовишемо пре свега нашу земљу, систем одбране, али и нашу привреду, културу...”, каже.

Као легалиста са „јасном визијом”, министар зна да су неопходне активне мере које воде у правцу остваривања. Прво што мора да се уради јесте одвајање „дипломатске борбе за очување КиМ” од „питања у вези са безбедношћу неалбанског становништва” будући да „ни на који начин не смемо да дозволимо да због дипломатске борбе грађани на КиМ трпе санкције”. Када и „дипломатска борба” буде суспендована, биће створени услови да грађани који су до сада због ње били кажњавани више не трпе санкције. После, они на КиМ који то буду желели, моћи ће приватно и колико год хоће да понављају Косово је Србија. „Косово је Србија онолико колико су грађани који живе на Космету у стању да то спроводе”, каже министар одбране.

„Дипломатска борба за очување КиМ” трансформисана је тако из обавезе државе у приватну ствар појединаца. А Србија као уређена држава не може више интервенисати у процесу „законито” спроведене приватизације дела својих надлежности који се тичу „борбе за очување КиМ”. Уколико се догоди да се и грађани КиМ, од којих сада једино и зависи приватизована „борба за очување КиМ”, ипак иселе, беспредметност (и) „дипломатске борбе” биће додатно потврђена. Овај начелни став министра одбране,

односно владе и државних органа који су поставили оквире унутар којих он делује, значи да Србија као држава нема обавезу да брани делове своје територије који нису насељени. Има ли се у виду чињеница да је процес депопулације Србије последњих година показао тенденцију убрзања по геометријској прогресији, онда Србија практично и нема шта да ради у пословима своје одбране. Њени одбрамбени капацитети могу да буду ангажовани другде.

У послу властитог великог преобликовања, Србија треба да рачуна на несебичну помоћ САД, каже министар одбране. Он је открио да је потпредседник САД Џозеф Бајден већ помогао Србији, нарочито када је реч о КиМ, и то тако што је 21. маја 2009, приликом сусрета са званичницима у Београду, „нагласио... да се њихов став по питању независности Косова неће мењати, али је исто тако у говору у Приштини рекао да ће инсистирати да се на Косову изгради цивилно демократско друштво уз максимално поштовање људских и етничких права”. Највиши представници власти Србије заузврат су упознали потпредседника САД са одлуком да се више неће залагати „за питање независности” КиМ. Ово је један од најважнијих, ако не и најважнији, резултат српско-америчког сусрета на високом нивоу. „Слажемо се да се не залажемо по питању независности”, потврдио је министар одбране.

Пошто се њена власт отарасила баласта „борбе за очување КиМ”, Србија је сада слободна да се посвети својим приоритетима. С тим у вези, као легалиста који спроводи државну политику, министар одбране подсетио је да „партнерство подразумева заштиту како сопствених, тако и интереса својих партнера”. Утисак о тривијалности овог министарског исказа вара. Овде, наиме, разазнајемо (и) локални одјек студије Нови чланови НАТО: потрошачи или произвођачи безбедности коју је Институт за стратешке студије Ратног колеца армије САД објавио у априлу 2009. На примеру три једине ратне операције у историји НАТО – у Босни и Херцеговини, у СР Југославији, односно Србији, односно на КиМ, и Авганистану – ово истраживање потврдило је да су нове чланице тог савеза дале знатно мањи допринос у људству, као и подели трошкова, од старих чланица. САД ово сматрају неприхватљивим. Верујем да је потпредседник Бајден нашао прикладан начин да саговорницима у Београду представи тај проблем и саопшти како је свака помоћ, наравно и помоћ Србије, више него добродошла.

Из „задатих оквира” министар одбране једино може да види како „морамо наћи нашу улогу у борби за очување глобалне безбедности”, јер тек тада „наша војска добија на значају, а Србија показује да жели да буде партнер у тражењу решења за глобалне изазове, ризике и претње, што нас сврстава у ред одговорних држава”. У складу са полазном премисом да „партнерство подразумева заштиту како сопствених, тако и интереса партнера”, министар је из својих „задатих оквира” посредно поручио да једина сврха одбрамбених снага Србије јесте њихов практични допринос у заштити интереса

Задати оквир министра Шутановца

Пише: Љубомир Кљакић
четвртак, 04 јун 2009 17:18

САД и НАТО-а широм света. Ово виђење у пуном је складу са чињеницом да су САД и НАТО у војним и свим другим пословима безбедности главни старији партнери Србије, као што су то уосталом и за све друге државе створене на развалинама Југославије, укључујући овде и сецесионистичку државу из Приштине. Стога је и логично да „крајњи циљ” који радикално преобликована Србија са својом војском има да оствари, јесте да пружи несебичан допринос заштити интереса САД и НАТО. „Јасну визију” таквог тока ствари поделио је са Србијом данашњи министар одбране у њеној влади.

Претежан број грађана Србије, међутим, не дели ову „јасну визију”, нити је сагласан у вези овом „крајњем циљем” радикалне хируршке операције. Логиком саме ствари ушли смо тако у ризичан и непредвидљив простор тињајућег конфликта између за велики „крајњи циљ” расположених хирурга из данашње власти и „крајњем циљу” ненаклоњених грађана Србије.